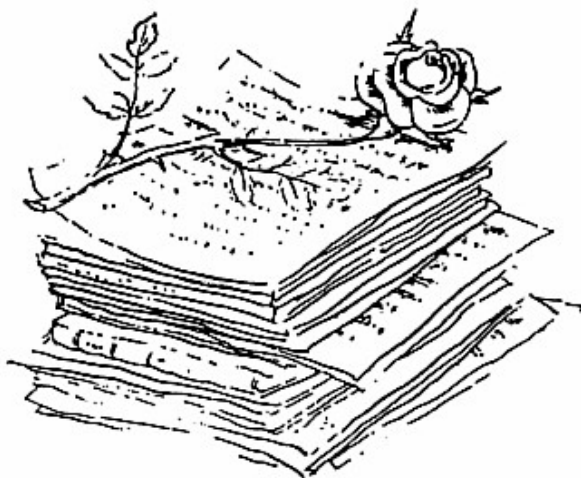

Z P R Á V Y

SPOLEČNOSTI BOHUSLAVA MARTINŮ

číslo 47

Praha 2025

Vydáno s finanční podporou Nadace Bohuslava Martinů

© Společnost Bohuslava Martinů, z.s., Praha 2025

Vážení a milí čtenáři,

v letošním roce se událo mnoho krásných akcí. Kromě tradičních aktivit každé pobočky začaly vznikat také nové projekty. Dlouhodobě se snažíme o prezentaci práce Společnosti Bohuslava Martinů širší hudební veřejnosti. V roce 2025 jsme navázali kontakt s hudebními školami všech stupňů vzdělávání a jsme velmi rádi, že se pedagogové i mladí hudebníci o tvorbu Bohuslava Martinů a její interpretaci zajímají. Díky jejich spolupráci s SBM se podařilo zorganizovat např. nesoutěžní přehlídku ve Zlínském kraji, která nesla název „Mládež hraje Martinů“. Jednalo se o hudební setkání žáků a studentů různých věkových kategorií a různého nástrojového obsazení napříč celým Zlínským krajem.

Ráda bych v úvodu zmínila novou tradici, která vznikla přímo ve skladatelově rodišti. V Poličce se v rámci letního festivalu „Zažít Martinů“ setkávají všechny organizace podporující odkaz Bohuslava Martinů. Ráda bych členy SBM na tuto akci co nejsrdečněji pozvala. Je to ojedinělá příležitost, kdy se můžete potkat se členy všech ostatních poboček a zároveň můžete zažít opravdu nevšední víkendový program.

Členský příspěvek bude pro rok 2026 opět ve výši 100 Kč. O zaplacení prosíme do 31. 8. 2026

Číslo účtu SBM: 146936389/0800

Variabilní symbol: 382026

Zpráva pro příjemce: jméno člena + název pobočky

Chtěla bych upozornit, že by webové stránky měly v blízké době projít rekonstrukcí. Naši aktuální činnost můžete sledovat na [facebookových stránkách](#).

Jana Černohouzová, předsedkyně SBM

Obsah

Příspěvky z poboček SBM	5
Činnost pražské pobočky	5
Činnost brněnské pobočky	6
Činnost poličské pobočky	10
Činnost zlínské pobočky	15
70. výročí kantáty jara	18
Mihule pohřben v Poličce poblíž hrobu Martinů	21
Polička potřetí "Zažila Martinů"	23

průvodní slovo - MgA. Jana Černohouzová, Ph.D.,
předsedkyně SBM

Příspěvky z poboček SBM

Činnost pražské pobočky

V sobotu 1.11. uspořádala pražská pobočka komorní koncert s názvem „Recitál Kristiny Fialové a Adama Skoumala“. V podání těchto dvou umělců (viz obrázek) zazněl strhující Bohuslav Martinů, barevný Wolfgang Amadeus Mozart a nevšední sonáta Rebecy Clarke. Do malebných prostor sálu kostela sv. Vavřince v Praze byli pozváni členové všech poboček, zástupci Nadace Bohuslava Martinů, která naši činnost podporuje a pozvánky byly opět zaslány také na Pražskou konzervatoř, Gymnázium a Hudební školu hlavního města Prahy a na základní umělecké školy v Praze. Jsem velmi ráda, že jsem se při příležitosti tohoto výjimečného hudebního zážitku mohla osobně pozdravit se zástupci Nadace Bohuslava Martinů a osobně promluvit s několika členy pražské, poličské i brněnské pobočky.

*Obrázek 1: Kristina Fialová – viola,
Adam Skoumal – klavír*

Příští komorní setkání v kostele sv. Vavřince v Praze proběhne v neděli 15.3. 2026. Můžete se těšit na Kalliopé Trio Prague, ve kterém působí Markéta Vokáčová (housle), Jan Zemen (violoncello) a Miroslav Sekera (klavír). Na úvod koncertu zazní skladba Bohuslava Martinů v provedení jednoho z oceněných pěvců na Písňové soutěži Bohuslava

Martinů, kterou vyhláší Gymnázium a Hudební škola hlavního města Prahy.

Snažíme se plnit své předsevzetí, že budeme své aktivity směřovat více mezi mladé umělce, kteří se zajímají o interpretaci skladeb Bohuslava Martinů. V prosinci nebo v jarním termínu plánujeme na Akademii múzických umění v Praze akci „Hudební setkání s Bohuslavem Matouškem a Bohuslavem Martinů“, která bude pořádána pouze pro členy SBM a zvané hosty v sále Galerie HAMU. Bude to příležitost poslechnout si skladbu Bohuslava Martinů v podání významného houslisty Bohuslava Matouška ve spolupráci s klavíristou Miroslavem Sekerou. Mladí interpreti, kteří se aktivně zapojí, budou mít v následující části odpoledne možnost přímo s profesorem Matouškem „u pultu“ probrat interpretační pohled na některé z děl tohoto nezaměnitelného skladatele. Pozváni budou opět zástupci Pražské konzervatoře, Gymnázia a Hudební školy hlavního města Prahy a základních uměleckých škol v Praze.

Jana Černohouzová, předsedkyně SBM

Činnost brněnské pobočky

Dva večery byly věnovány výročí Vítězslavy Kaprálové, třetí Bohuslavu Martinů. Večery s názvem VITKA 110 připomenuly výročí narození hudební skladatelky spjaté s Královým Polem i Bohuslavem Martinů. V roce jejího narození – 1915 – bylo Královo Pole v letech 1905-1919 samostatným městem! Narodila se však v Brně. Své jméno Vítězslava používala v mnoha obměnách – Vitka, Viltuka, Vitušenka, Vitáč ... umělecky Vita. Absolvovala brněnskou konzervatoř 1935 obor kompozice a dirigování u Viléma Petrželky a Zdeňka Chalabaly, pak totéž v mistrovské třídě pražské konzervatoře u Vítězslava Nováka a Václava Talicha a po obdržení stipendia v Paříži dirigování u Charlese Muncha (studium u Nadji Boulangerové pro její působení v zahraničí se

neuskutečnilo, avšak soukromě studovala kompozici u Bohuslava Martinů). S tím byla seznámena již v Praze roku 1937 a její otec znal Bohuslava Martinů ze svého klavírního kurzu u Alfreda Cortota v roce 1923. Byla od počátku velice úspěšná, stala se členkou Klubu moravských skladatelů /roku 1936 vyšla její skladba v publikaci Moravští skladatelé mládeži, členkou spolku Přítomnost, několik skladeb dostalo ocenění, její Vojenskou symfoniettu hrála Česká filharmonie roku 1937

a

Obrázek 2: V. Kaprál, V. Kaprálová a B. Martinů hrající si se psem Šotkem, foto CBM Polička, sign. PBM Fbm 405

orchestr BBC v Londýně, obě za jejího dirigování. Počet jejích skladeb je na čtyřicet.

Byla společenská, sebevědomá, byla veselá. Co ji zaskočilo, bylo tehdy neléčitelné onemocnění. Podlehla mu v pětadvaceti letech v nemocnici v Montpellier, když jako mnoho lidí prchala z Paříže, kam se blížila okupantská vojska. Byl s ní Jiří Mucha, se kterým měla v lednu svatbu, její strýc pplk. Bohumil Kaprál (z čs. armádní jednotky v blízkém

Agde) a sestřenice Věra Uhlířová. K exhumaci a uložení ostatků v Brně došlo v roce 1949. Již roku 1946 ji Akademie věd Československé republiky jmenovala svoji čestnou členkou in memoriam.

Program obou večerů se zaměřil na drobné skladby, které v náznaku sledují její život.

V prvním večeru, který se konal 16. května, zazněl výběr ze skladeb školačky Vitulky „Z mojích nejranějších skladeb“ z let 1924-1925. Z nich skladbičku „Po bitvě bělohorské“ poslala prezidentu T.G. Masarykovi a obdržela poděkování prezidentské kanceláře! Dále zazněl sbor „Matičce“ na slova Jana Nerudy. Účinkovali žáci ZUŠ V. Kaprálové. Ze skvělých písní přednesla Naďa Bláhová za doprovodu Marcely Jelínkové cyklus „Navždy“. Drobná skladba „Posmrtná variace“ vznikla v září 1937 po úmrtí T.G. Masaryka a vyšla v Lidových novinách, což bylo tehdy časté. Večer završila „Dubnová preludia“ z téhož roku, která se později stala repertoárovou skladbou Rudolfa Firkušného (také současníka pařížských let, tak jakým byl i malíř Rudolf Kundera a další). Obě kompozice hrála Renata Bialasová.

Druhý večer uvedla drobná klavírní skladba Vítězslavy Kaprálové „Písnička“. Ta je ve vzpomenuém tisku Moravští skladatelé mládeži z roku 1936 vedle skladeb Janáčka, Kuncce, Kaprála a dalších. Vzpomeňme, že Vítězslavu nazýval Martinů Písničkou a ona jej Špalíček. Tak se jmenuje jeho balet, který v té době uvádělo pražské Národní divadlo. Skladba „Koleda milostná“ je píseň od Bohuslava Martinů a na stejný text složila pak píseň i Vitka jako přátelské soupeření! Poprvé jsme slyšeli píseň „Smutný večer“. Všechny písně přednesla studentka Konzervatoře Brno Kateřina Škárová za klavírní spolupráce Lindy Coganové. (Kateřina vloni ztvárnila Vítězslavu ve scénické kompozici Konzervatoře Brno nazvané „Vitka“.) Půvabnou miniaturou je dílko Vítězslavy „Povídky malé flétny“, které napsala začátkem roku 1940 pro Jiřího Muchu (pokoušel se amatérsky hrát na flétnu). Skladbičku

nadepsanou „pro malou flétnu“ přednesla na zobcovou flétnu Martina Komínková za klavírní spolupráce Marie Jakabové.

Program završila klavírní kompozice „Variace na zvony“ (též se uvádí zvonkovou hru) kostela Saint Étienne du Mont. Skladba napsaná roku 1938, vyšla v Paříži tiskem se jménem Vita Kapralova. Tím jsme symbolicky došli ke konci. Po letech se maminka Vítězslavy obrátila na Bohuslava Martinů, zda by napsal skladbu ke vzpomínce na dceru Vítězslavu. Martinů, který tehdy žil v Římě, napsal drobnou kompozici datovanou 12. března 1957: „Adagio. Vzpomínky“. Má podtitulem: Věnováno vzpomínkám na Václava a Vitulku. Všechny sólové klavírní skladby přednesla profesorka Konzervatoře Renata Bialasová, která se dílu Vítězslavy Kaprálové dlouhodobě věnuje.

Obrázek 3: uprostřed Ing. Josef Kaprál - bratranec Vítězslavy Kaprálové

Oba večery navštívil bratranec Vítězslavy Kaprálové Ing. Josef Kaprál, který je autorem několika půvabných publikací o tradici a

současnosti slavení jarního svátku studánek na Vysočině.

Osmý prosinec je den narozenin Bohuslava Martinů. Tento den vybral houslista Filharmonie Brno Hiroaki Goto (Matsui) pro koncert z díla Bohuslava Martinů a dal mu název „Z Poličky přes Francii do New Yorku“. Program připravil se svými kolegyněmi a kolegy z Filharmonie Brno Misaki Tanaka – housle, Anikó Kovarikné Hegedüs – hoboj a Lukášem Polákem – violoncello. (Skladby slyšeli účastníci setkání „Zažít Martinů“ v Poličce na koncertu v kostele sv. Jakuba 16. srpna). S nimi v první polovině večera zahrál Duo č. 1 pro housle a violoncello (H.157) a Mazurku-Nocturno pro hoboj, dvoje housle a violoncello (H. 325). Po přestávce Hiroaki Goto přednesl za klavírní spolupráce pianistky Renaty Lichnovské Pět madrigalových stancí pro housle a klavír (H. 297) a Sonátu pro housle a klavír č. 3 (H. 303). Celý večer byl nádherným hudebním zážitkem. Bohuslav Martinů by byl nadšený.

Jarmila Mráčková, zástupkyně brněnské pobočky

Poznámka autora: Brněnské pobočce se věnuje Jarmila Mráčková. Její znalosti, smysl pro detail a organizační schopnosti jsou pro SBM velkým přínosem.

Činnost poličské pobočky

V pátek 21. února jsme uskutečnili zájezd do Horácké galerie v Novém Městě na Moravě na představení Vitka Osudová – Koleda milostná! Krásným bonusem navíc byla komentovaná prohlídka výstav s ředitelkou galerie paní Věrou Staňkovou. Inscenaci Vitka Osudová

připravilo Operní studio Konzervatoře Brno v koprodukcí s Festivalem Janáček Brno. V hudebně-dramatické koláži zazněl výběr z tvorby Vitky Kaprálové a jejího mentora a obdivovatele Bohuslava Martinů s úryvky z opery Julietta a citací z autentické korespondence.

Ve středu 14. května navštívila Poličku delegace z Mezinárodní společnosti přátel Nikose Kazantzakise, kterou zastupoval její bývalý prezident Georg Stasinakis, současná prezidentka Katerina Zografistou, dirigent a muzikolog Pantelis Kogiamis, muzikoložka Kateřina Maýrová a tlumočnice Dagmar Boušková. V aule gymnázia proběhlo úvodní oficiální setkání, kterého se zúčastnili představitelé města Polička, členové SBM a studenti. Hosty přivítal ředitel školy Josef Dvořák, který připomněl spolupráci B. Martinů a N. Kazantzakise, krátkou zdravici přednesl starosta Jaroslav Martinů. Potom následoval hudební program, který připravil pěvecký sbor Juliettes a žáci Základní umělecké školy B. Martinů v Poličce. Po prezentaci na téma Bohuslav Martinů a Polička následovala beseda zúčastněných. Po přátelském obědě se delegace přesunula do Městského muzea a galerie v Poličce. Na závěr se návštěva poklonila památce B. Martinů u jeho hrobu.

Ve dnech 28.–30. dubna ZUŠ B. Martinů v Poličce zorganizovala v Tylově domě 15. ročník celostátní soutěžní přehlídky Mládí a Bohuslav Martinů. Vítěze přehlídky představí slavnostní koncert k 135. výročí narození skladatele, který se uskuteční ve velkém sále Tylova domu 9. prosince od 17.00 hodin.

V pátek 16. května byl pietním aktem u hrobu B. Martinů zahájen 28. ročník Martinů festu, který připravili pracovníci Tylova domu. V programu zněl Talichův komorní orchestr, Prague Philharmonia Wind Quintet s Janem Čenským, Czech brass, Jiří Bárta s Terezií Fialovou a Škampovo kvarteto s Doubravkou Novotnou.

V pátek 13. června jsme uspořádali zájezd na festival Smetanova Litomyšl. Na Zámeckém nádvoří jsme vyslechli díla Smetany,

Beethovena a Prokofjeva v podání norské houslistky Vilde Frang a České filharmonie pod vedením dirigenta Jakuba Hruši.

Krásný víkendový program 15.–17. srpna zajistil třetí ročník rodinného festivalu Zažit Martinů. Akci pořádalo Městské muzeum a galerie Polička a Centrum Bohuslava Martinů Polička ve spolupráci se ZUŠ Polička, Farností Polička a kavárnou Palačinka. Potěšila nás vernisáž Martinů v obrazech Veroniky Bílkové, světová premiéra dětské loutkové opery *Bóža v řiši loutek*, *Compulsium des Compositeurs*, *Hymnus k svatému Jakubu*, tvořivé dílny, komentované prohlídky, ochutnávky dobrot z rodinných receptů Marie Martinů. Nedílnou součástí tohoto festivalu se stalo sobotní celorepublikové setkávání martinůvských spolků a společností, nadace a institutu.

Obrázek 4: Provedení loutkové opery „Boža v řiši loutek“ – Polička 16.8. 2025 (Foto CBM Polička)

Ve středu 5. listopadu se uskutečnil v aule Gymnázia Polička studentský křest knihy Bohuslav Martinů od Veroniky Bílkové. Štěpán Jandl za doprovodu Petra Kašpara zahrál od B. Martinů *Moderato* ze *Sonatiny pro klarinet a klavír*, studentky z pěveckého sboru Juliettes zazpívaly *Rozmarýn* a Tereza Selicharová zahrála *Foxtrot* narozený Na

růžku. Hudbu doplnilo čtení úryvků z knihy, potom následovala beseda s autorkou.

Obrázek 5: Veronika Bílková - Studentský křest knihy Bohuslav Martinů v Poličce

V úterý 9. prosince plánujeme uskutečnit zájezd do Prahy na festival Dny Bohuslava Martinů. Karlovarský symfonický orchestr a Daniel Wieser zahraje skladby Debussyho a Martinů.

Ellen Erbesová, zástupkyně poličské pobočky

Poznámka autora: Těší mě, že chod poličské pobočky a udržování kontaktu se všemi místními institucemi je v rukou Ellen Erbesové, která vše vykonává s výjimečným nasazením.

Polička je inspirativním místem. V srpnu jsem již podruhé navštívila toto malebné místo u příležitosti pořádání festivalu „Zažít Martinů“. Na sobotním dopoledním setkání všech institucí podporujících odkaz skladatele Bohuslava Martinů jsem s velkým nadšením vyslechla aktivity, které se v Poličce dějí v rámci celého roku.

Je jich mnoho. Nápaditost a originalita všech místních projektů inspiruje děti a mládež. Velmi mne potěšil nápad studentů Gymnázia Polička, kteří uspořádali „Studentský křest knihy Veroniky Bílkové“.

Veronika Bílková je autorkou nově vycházející knihy Bohuslav Martinů. Sama ji také ilustrovala. Výstava s názvem Martinů v obrazech byla zařazena do programu letního festivalu „Zažít Martinů“ a měla mezi členy velmi kladné ohlasy.

Následující text pochází přímo od autorky knihy a ilustrací Veroniky Bílkové a je součástí anotace k výstavě.

„Tato výstava představuje ilustrace ke knize Bohuslav Martinů. Publikace se kromě života a díla skladatele také ohlíží na kulturní a historické události první poloviny 20. století, které jeho tvorbu doprovázely a ovlivňovaly. Bohatý životní příběh Bohuslava Martinů a rozmanitost jeho skladeb si vyžádaly svou odezvu ve výtvarném zpracování knihy. Celkový cyklus maleb záměrně ruší vizuální kontinuitu ve struktuře knihy, forma ilustrací se do jisté míry podřídila různorodému pojetí skladatelových děl, a době a prostředí, ve kterých vznikala. Jednotlivé ilustrace se tak výrazněji proměňují v barevnosti, kompozicích i jednotlivých motivech. Zvolenou technikou ilustrací je olejomalba a malba akrylem na plátno. Na knize jsem pracovala během posledních dvou let a je z celé edice nejobsáhlejší“

BÍLKOVÁ, Veronika: Bohuslav Martinů. Verzone, 2025

ISBN 978-80-87971-67-3

Poznámka autora: Oficiální křest knihy proběhl 17.11. 2025 v 18 hodin v prostorách Respiria HAMU a byla jím zahájena výstava originálů ilustrací, která zde bude ke zhlédnutí až do poloviny ledna. V Martinů sále na křest potom navázal „Koncert proti totalitě“.

Obrázek 6: Veronika Bílková (autor fotografie – Martin Rýznar)

Autorce a výtvarnici bych chtěla do budoucna popřát hodně dalších úspěchů a inspirace. Její aktuální aktivity můžete sledovat na www.veronikabilkova.cz

Činnost zlínské pobočky

Přehlídka mladých koncertních umělců pod názvem „Mládež hraje Martinů“ se uskutečnila v sobotu 8. listopadu 2025 ve velkém sále Zlínského zámku. Ve dvouhodinovém programu se představilo celkem 26 sólistů za doprovodu klavíru a také na úvod zazpíval pěvecký sbor VOISÍK ze ZUŠ Otrokovice. Sólisté byli vysláni základními uměleckými školami ze Zlína, Otrokovic, Holešova, Valašského Meziříčí, Uherského Brodu a poslední dvě čísla realizovali studenti Konzervatoře Pavla Josefa Vejvanovského v Kroměříži.

Program byl pestrý a zajímavý, nejvíce bylo klavíristů, ale zazněly i housle, violoncello, flétna příčná i zobcová a sólový zpěv. Do programu byly zařazeny i skladby Vítězslavy Kaprálové a Jana Nováka. Skutečným vyvrcholením programu byla dvě poslední čísla, kdy Ema Netopilová

zazpívala tři písně Bohuslava Martinů a Jonáš Borský zahrál Koncert pro hoboje. Obě tato vystoupení byla na vysoké profesionální úrovni.

Přítomní pedagogové, sólisté i posluchači celkově vyjadřovali velké uspokojení nad touto milou odpolední hudební akcí, která by se podle všeobecného přání měla za rok uskutečnit znovu.

Marek Obdržálek, zástupce zlínské pobočky

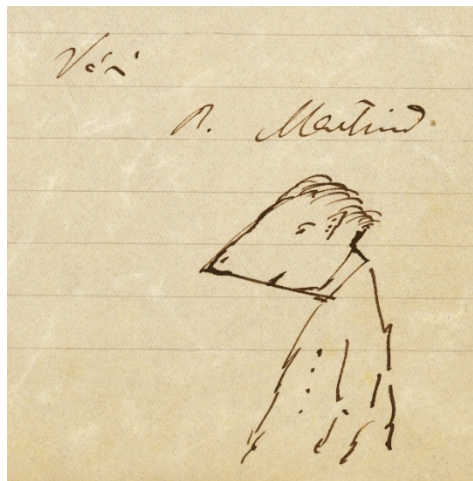
Obrázek 7: Ema Netopilová - studentka Konzervatoře Pavla Josefa Vejvanovského v Kroměříži

Poznámka autora: Nesoutěžní přehlídka je novým projektem zlínské pobočky a mám z ní upřímnou radost. Práce vedoucího pobočky, pana Obdržálka, je velmi profesionální a věřím, že si žáci i studenti odvezli ze Zlína hezký zážitek, který si budou při budoucích hudebních setkáních s tvorbou Bohuslava Martinů nadále připomínat.

Pro tuto zvláštní příležitost byl pro účastníky připraven „Pamětní list“ a velký ohlas měly sušenky, které byly doručeny pro každého účastníka přímo z Poličky. Tato pochutina, která je neodmyslitelně spjata s letním víkendovým festivalem „Zažít Martinů“ na sobě nese dva motivy. Jedním je samotný podpis skladatele a druhým je tzv. „Myška“. Obrázek pochází z korespondence s M. Šafránkem a skladatel na obrázku znázornil sám sebe. Další skladatelovy výtvarné počiny můžete nalézt v publikaci Moniky Holé.

HOLÁ, Monika: Kresby Bohuslava Martinů: Martinů obrázky kreslící. Městské muzeum a galerie Polička, 2018

ISBN 978-80-86533-27-8

Obrázek 8: Autocarikatura – Kresbu poskytlo CBM Polička, sign. PBM Kmš 709

70. výročí kantáty jara

Prameny bývaly odpradáвна pro lidi ve velké úctě, často se stávaly jediným zdrojem pitné vody. Nemůžeme se proto divit, že zvláště po dlouhé a drsné zimě na Vysočině následovalo jarní čištění studní a studánek většinou mládeží pomocí lopat a rýčů.

V řadě historických pramenů je doloženo, že nejen na Vysočině, ale i v jiných regionech se do 19. století obřad jarního čištění studánek uskutečňoval. Z mnoha zápisů v kronikách a dobových periodických je znám například popis „vylejvání“ studní z Humpolecka, zveřejněném v časopise Zálesí.

Většinou bylo jarní čištění individuální záležitostí bez vazby na obřadní projev. Kolektivní čištění pramenů je zaznamenáno v kronice obce Bolešín, kde se vyskytl termín „coudění“ obecních studní v úterý po sv. Duchu, kdy úkon uskutečňovali svobodní mládenci za účasti flašinetáře. V dalších záznamech můžeme nalézt pojem „vybírání“ pramenů.

Na Českomoravské vrchovině nebyl dosud nalezen tak vyčerpávající popis obřadu čištění studánek, jaký byl uveřejněn v měsíčníku „Od Trstenické stezky“ v ročníku 1925-26 řídícím učitelem Josefem Karlem z Vlčkova. V něm podrobně popsal dění na vesnici o posledním dni v máji průběh obřadu, a zveřejnil i používané verše.

Myšlenkovým podkladem obřadu je podle Josefa Karla dosud zachovaná víra starých lidí, že studně, potoky a rybníky musí být před létem vybrány, že kdo studánku vyčistí, přivodí si štěstí, a kdo ji znečistí, volá na sebe neštěstí.

Básník Miloslav Bureš měl ve velké úctě lidové tradice, není se proto čemu divit, že pátral v muzeích po materiálech, vážících se k lidovým zvykům, pranostikám a říkadlům z doby dávno minulé. Při jedné návštěvě poličského muzea v první polovině padesátých let dvacátého století se mu dostalo do ruky již ve dříve vzpomínaném periodiku Josefa Karla o jarním čištění studánek.

Popisovaný obyčej Miloslava Bureše velmi zaujal a stal se mu v roce 1954 na břehu rybníka Sykovce ve Třech Studních motivem a literárním podkladem k napsání básně původně pojmenované „Píseň o studánce Rubínce“.

Obrázek 9: Bohuslav Martinů s Miloslavem Burešem, Řím 1957, Foto CBM Polička, sign. PBM Fbm 287

Následujícího roku zaslal text básně svému rodáku a příteli z Poličky Bohuslavu Martinů do Nice s prosbou o zhudebnění. Mistr nadšeně odpověděl: *„Vaše báseň o studánce se mně hluboce dotkla nejen proto, že máte rád Vysočinu, ale i proto, že je krásná. Mnoho vzpomínek vyvolala a drahých“*.¹ Bureš si byl jistě vědom toho, že Mistr

¹ ZOUHAR Vít – COUFALOVÁ, Gabriela, 2017. 1. vyd., online: PDF, Milý příteli Bureši. Dopisy Bohuslava Martinů Miloslavu Burešovi/ Dear friend Bureš. Bohuslav Martinů's letters to Miloslav Bureš. Olomouc: VUP, str.28 ISBN 978-80-244-5133-6, [cit. 6.12. 2025]

má k tomuto kouzelnému koutu v srdci Českomoravské vysočiny osobní vztah. Na pozvání své žáčky Vítězslavy Kaprálové pobýval v červenci 1938 ve vilce rodičů žáčky na Třech Studních.

Básnická sbírka, román, hudební skladba bývají motivovány prožitky autora. Nepochybně tomu bylo i u Bohuslava Martinů při komponování světoznámé kantáty Otvírání studánek. Burešovy verše rozjitřily vzpomínky skladatele na rodnou Poličku, Vysočinu, Sykovec a Tři Studně, těmto všem skladbu věnoval. Martinů text poněkud zkrátil a název přejmenoval na Otvírání studánek.

První uvedení skladby se uskutečnilo v Poličce 7. 1. 1936.

Vřelá a podmanivá hudba sboru, sóla, recitace, dvou houslí, violy a klavíru se setkala s nesmírným ohlasem. „Studánky“ začaly svou slavnou cestu prostřednictvím profesionálních a amatérských souborů doma i v zahraničí. Skladba uvedla do povědomí krásný, ale dávno zapomenutý obřad jarního čištění vodních zdrojů, a podnítila zájem o jejich péči.

Na Třech Studních se od roku 1993 Otvírání studánek koná o poslední květnové sobotě každoročně.

Josef Kaprál

Autor článku podobné zveřejnil ve své knižní publikaci:

KAPRÁL, Josef: Otvírání studánek a pověsti z Vysočiny. Tišnov: nakladatelství Sursum, 2010 (ISBN 978-80-7323-211-5).

Mihule pohřben v Poličce poblíž hrobu Martinů

Bude to již rok od momentu, kdy odešel významný hudební vědec a jeden z nejfundovanějších martinůvských badatelů prof. PhDr. Jaroslav Mihule, CSc. Celoživotně a intenzívně se věnoval osobnosti **Bohuslava Martinů**. Už v 50. letech publikoval první studie, v roce 1959 vyšla jeho práce o symfoniích Martinů a roku 1974 obsáhla monografie *Bohuslav Martinů. Profil života a díla*. O necelé tři desetiletí později následovala monumentální kniha *Martinů. Osud skladatele*, později přepracovaná a rozšířená do výpravného vydání z roku 2017. Tato publikace se stala jedním z nejucelenějších a nejhlubších portrétů skladatele, jaké kdy vznikly.

Profesor Mihule se neomezil pouze na psaní knih. Stál u zrodu **Společnosti Bohuslava Martinů a byl dlouhá léta jejím oceňovaným tajemníkem**. Dále působil v nadacích v Praze i Basileji, spolupracoval s univerzitami po celém světě a svými přednáškami, články a vystoupeními přibližoval osobnost Martinů odborníkům i široké veřejnosti. Jeho badatelská činnost byla vždy spojena s přesností, svědomitostí, ale i s osobním zaujetím a láskou k hudbě.

Vedle vědecké práce působil po celý život na **Univerzitě Karlově**, především na Fakultě tělesné výchovy a sportu. Zde se stal nejprve lektorem, později docentem a profesorem. Vyučoval hudební estetiku, dějiny hudby a celou řadu disciplín na pomezí hudby a tělesné výchovy. Po sametové revoluci byl zvolen **prorektorem Univerzity Karlovy**, působil také jako proděkan Pedagogické fakulty a zásadně přispěl k rozvoji akademického života naší nejstarší univerzity.

Jeho životní dráha však měla ještě jednu významnou kapitolu, **diplomacii**. V letech 1994–1997 se stal vůbec prvním velvyslancem České republiky v Nizozemsku. Zastupoval naši zemi s noblesou, vzdělaností a kulturním rozhledem.

Za svou práci získal celou řadu ocenění – **Zlatou medaili Univerzity Karlovy, Cenu Classic za celoživotní dílo, Výroční cenu Nadace Bohuslava Martinů** a mnohá další. V roce 2019 se stal **čestným občanem města Poličky**, tedy města Bohuslava Martinů. Přijal toto ocenění s velkou pokorou, při slavnostním aktu mimo jiné pronesl: *„Nemusím snad říkat, jak Poličku miluji a jak jsem během posledních sedmdesáti let do ní vrostl.“*

Obrázek 10: J. Mihule při udílení čestného občanství města Polička - Foto Petr Klein

Jeho slova dostávají v současnosti zcela nový význam, neboť na podnět pozůstalé rodiny a díky vstřícnosti představitelů města Polička se podařilo dojednat uložení ostatků profesora Mihuleho a jeho manželky Aleny na poličském hřbitově. Stalo se tak v úzkém kruhu rodiny 15. srpna 2025. O dva dny později pak proběhl slavnostní pietní akt u hrobu i pro veřejnost - jako závěrečná tečka letošního víkendového festivalu Zažít Martinů. A jen dodejme na závěr, že hrobové místo manželů Mihulových leží doslova jen pár metrů od hrobu Bohuslava Martinů, takže bez nadsázky lze konstatovat, že celoživotní silné pouto, které J. Mihule k Mistrovi získal, tak zůstává symbolicky zachováno i po jeho úmrtí.

Polička potřetí "Zažila Martinů"

Ve dnech 15. - 17. 8. 2025 se již potřetí konal víkendový rodinný festival hudby a tvořivé zábavy *Zažít Martinů*. Zakládá si na tom, že nabízí možnost prožít hudbu různým způsobem a je určený všem věkovým kategoriím: dospělým i malým dětem, hudebním "fajnšmekrům", ale i naprostým laikům. Každý si na něm může najít to své.

Letošní ročník festivalu *Zažít Martinů* byl zahájen v pátek 15. 8. vernisáží obrazů mladé výtvarnice Veroniky Bílkové, které v září vyjde autorská kniha o Bohuslavu Martinů a všechny vystavené obrazy vznikly právě pro tuto publikaci. Sobotní brzké odpoledne bylo věnováno dětem. Nejprve je čekala hudebně-výtvarná dílnička nazvaná *Loutkohrátky*, inspirovaná klavírním cyklem B. Martinů. V ní se děti zábavnou formou seznámily s hudbou a také si vytvořily jednoduché loutky s motivem postav klavírního cyklu *Loutky* Harlekýnem a Kolombínou. Tematicky na dílničku navázala ojedinělá akce - provedení loutkové opery *Boža v říši loutek*. Opera vznikla speciálně pro festival *Zažít Martinů* na základě podnětu poličského muzea a její realizace se ujal soubor Ensemble Opera Diversa. Vznikla u příležitosti letošního 100. výročí dokončení klavírního cyklu *Loutky* Bohuslava Martinů a v Poličce měla svou světovou premiéru!

Sobotní program festivalu *Zažít Martinů* byl doslova nabitý akcemi, po skončení dětského bloku patřila nabídka hudebním „fajnšmekrům“. V podvečer se v prostorách radnice představili studenti brněnské JAMU s maloformátovým autorským představením o životě a díle B. Martinů nazvaným poněkud tajemně *Compulsion des Compositeurs*. Studentské představení bylo zasazeno do prostor aktuální výstavy *Martinů v obrazech* Veroniky Bílkové: jí vytvořené výtvarné momenty z Martinů života tak rámovaly jevištní dění se skladatelovou hudbou.

Vrcholem sobotního dne byl večerní koncert v kostele sv. Jakuba, koncipovaný jako slavnostní připomenutí 70. výročí od prvního provedení skladby *Hymnus k sv. Jakubu* v Poličce. Spolu s dalšími Martinů skladbami jej přednesl Brněnský akademický sbor vedený dirigentem Pavlem Šnajdrem spolu s pěveckými sólisty Martou Chila Reichelovou, Marií Vrbovou a Davidem Szendiuchem a s instrumentálním doprovodem. Sobotní večer uzavřelo pozorování noční Poličky a oblohy nad ní z ochozu věže sv. Jakuba.

Obrázek 11: Foto CBM Polička

Nedělní dopolední koncert *Zažít Martinů* připravila ve spolupráci s muzeem poličská ZUŠ B. Martinů. V programu nazvaném *Tóny budoucnosti* se představili nejtalentovanější mladí interpreti za doprovodu svých pedagogů. Koncert zazněl v kostele sv. Michaela a celý festival uzavřel pietní akt u hrobu jednoho z nejvýznamnějších propagátorů osobnosti B. Martinů prof. Jaroslava Mihuleho a samozřejmě i u hrobu samého Martinů.

Obrázek 12: Foto CBM Polička

Zažit Martinů byl již tradičně doplněn řadou doprovodných programů. Patří k nim *Stezka po stopách B. Martinů* pro děti s rodiči, která formou hravých úkolů provedla po místech, která jsou v Poličce spjata s životem skladatele, dále *Oživené prohlídky rodné světničky skladatele*, na nichž se návštěvníci setkali i s malým Bohouškem Martinů a jeho sestrou Marií; a konečně ve spolupráci s kavárnou Palačinka mohli hosté ochutnat některé dobroty z *Martinů rodinných receptů*.

Festival byl realizován za finanční podpory Nadace Bohuslava Martinů, Ministerstva kultury ČR, Státního fondu kultury, Pardubického kraje, Nadace Český hudební fond, Ochanného svazu autorského a za maximální - nejen finanční - podpory Města Poličky. Velký dík patří také Farnosti Polička, která umožnila konání hned dvou koncertů v prostředí poličských kostelů sv. Jakuba a sv. Michaela. V rámci festivalu se již podruhé konalo setkání zástupců různých institucí spjatých se jménem poličského rodáka: Nadace B. Martinů, Institutu B. Martinů, mezinárodní společnosti International Martinů Circle, dále čtyř poboček

Společnosti B. Martinů, poličského Spolku Náš Martinů a samozřejmě domácího Centra B. Martinů. Přítomní se vzájemně informovali o činnosti jednotlivých institucí a vyměnili si řadu cenných poznatků.

Monika Holá, muzikoložka CBM

Převzato z měsíčníku Jitřenka, 9/2025, str. 6, s jejich laskavým souhlasem
Možno dohledat na <https://www.policka.org/jitrenka/>.

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Nadaci Bohuslava Martinů, která naši činnost již řadu let finančně podporuje. Nadace každoročně pořádá festival Dny Bohuslava Martinů a Soutěž Bohuslava Martinů. O podrobnostech budeme své členy informovat během roku. Aktuality můžete sledovat na webových stránkách <https://martinufestival.cz/>.

Zprávy Společnosti Bohuslava Martinů

Číslo 47

Praha – prosinec 2025

Vydává: Společnost Bohuslava Martinů, z.s.

Kontaktní adresa: Bořanovická 1779/14,

182 00 Praha 8 – Kobylisy

Kompletace Zpráv a průvodní slovo: MgA. Jana Černohouzová, Ph.D.

(e-mail: janakla@post.cz)

Fotografie otištěny s laskavým svolením archivu Centra Bohuslava Martinů Polička, Ing. Josefa Kaprála, Gymnázia Polička, Základní umělecké školy Vítězslavy Kaprálové v Brně, Veroniky Bílkové, Ellen Erbesové, Marka Obdržálka, Jany Černohouzové